



Předloha k filmu

**Daniel
Radcliffe**
v hlavní roli

ZTRACEN V DŽUNGLI

YOSSI
GHINSBERG

**Strhující příběh o přežití v Amazonii
podle skutečných událostí**

MLADÁ FRONTA

Ztracen v džungli

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.mf.cz
www.albatrosmedia.cz

mladá fronta

Yossi Ghinsberg
Ztracen v džungli – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS  **MEDIA**



MLADÁ FRONTA

ZTRACEN V DŽUNGLI

Y O S S I
G H I N S B E R G

ZTRACEN V DŽUNGLI

Strhující příběh o přežití v Amazonii
podle skutečných událostí

Mladá fronta

Marcusovi

Queste? Queste? — Helaqui! Helaqui!
(Kde to je? Kde to je? — Tady je to! Tady je to!)
Vesty Pakos

Seznámení s Marcusem

Kdybych v Punu nebyl narazil na Marcuse, nejspíš bych se nikdy neseznámil s Kevinem ani by se nezkřížily naše cesty s Karlem. Kdybych nepotkal toho rána v La Pazu Karla, třeba by Kevin strávil Vánoce se svou rodinou a chudák starý Marcus by se snad pořád ještě potloukal po Jižní Americe se svou dívkou. Jenže takhle se to nestalo.

Když jsem dorazil do peruánského města Puno, hrozně mě bolelo koleno a chůze byla hotové utrpení. Jeden francouzský *mochilero* [baťůžkář] mi nabídl lístky koky na žvýkání.

„Vem si trochu tohohle,“ řekl. „Budeš se cítit líp.“

Vložil jsem si do úst pár lístků a žvýkal je přes zvláštní malý valounek, další dárek od toho Francouze. Slisovaný valounek, vyrobený z popele z liány, extrahuje z lístků aktivní alkaloidy a způsobí, že v ústech fermentují. Bez toho valounku nenastane žádná fermentace, žádný efekt, žádný rauš. Neudělalo to nic, jenom jazyk a patro úst mi znecitlivěly.

Přesto jsem se brzy ráno příštího dne, když jsem vstával, cítil líp. Člun na ostrov Taquile měl odjíždět v osm hodin. Pravda, mohl jsem zamířit přímo do Cuzca, odkud všichni *mochileros* vyrážejí na výpravu do legendárního Machu Picchu, starověkého hlavního města Inků, ale já jsem dal přednost krátké zajíždce a návštěvě mnoha báčorkami opředeného ostrova.

Taquile se zvedá z jezera Titicaca, nejvýše položeného splavného jezera na světě. Jeho břehy byly blátivé, ale když se člověk zadíval

k horizontu, voda se třpytila. Hornatý ostrov se tyčil v mlze, která halila jezero jako pokrývka. Byl to nádherný pohled.

Neměl jsem potíže najít přívoz. Vlastně si on našel mě.

„Taquile, nebo Los Uros?“ zeptal se mě nějaký malý chlapec.

„Taquile,“ odpověděl jsem.

Zavedl mě ke člunu, na kterém už čekalo pár lidí: několik mladých Němců a skupinka Francouzů, kteří bydleli ve stejném hotelu jako já. Usadil jsem se na místo poblíž zádi a pustil se do čtení knihy.

Brzy nastal čas vyrazit. Kormidelník, mladý indián, napřáhl dlouhé bidlo, které používal střídavě jako kormidlo i veslo, a gestem naznačil chlapci, aby odpoutal provaz, jenž zajišťoval nos člunu, a odstrčil nás od přístaviště.

„*Espera, espera* [čekej]!“ spustil křik nějaký *mochilero*, který k nám přiběhl celý zadýchaný a sešplhal do člunu. „Skoro jsem to zmeškal,“ řekl tomu indiánovi španělsky. „*Gracias*.“

Posadil se vedle mě, a když jsem se posunul, abych mu udělal místo, usmál se na mě. „Vy jste Izraelec,“ řekl anglicky.

Podíval jsem se na knihu, kterou jsem četl. *Šťastná smrt* od Alberta Camuse v anglickém překladu. Byl jsem ohromený. „Jak jste na to přišel?“

„Hned jsem to věděl. Vás Izraelců vyráží na cesty celé hordy.“

„Jmenuju se Yossi,“ představil jsem se.

„Rád tě poznávám. Já jsem Marcus. Dorazil jsem sem přímo z vlakového nádraží. Šťestí, že jsem chytil ten člun. Na další bych musel čekat celý den.“

Marcus pokračoval v hovoru, jako bychom byli staří přátelé. „Ten vlak byl hotový děs. Z Juliacy jsem vyjel časně ráno a ve vlaku se nedá sehnat nic k jídlu. Neměl jsem ani sousto v ústech. Doufám, že se na ten ostrov dostaneme rychle. Mám pořádný hlad.“

Vytáhl jsem z batohu housku, kousek sýra a pomeranč a nabídl mu je.

„Díky,“ řekl Marcus. „Všiml jsem si, že Izraelci se vždycky podělí o všechno, co mají. Toho si vážím.“

Vyrobil si z housky a sýra sendvič a pustil se hladově do jídla. Pomeranč měl jako dezert.

„Vrátím ti to, až dorazíme na ostrov.“

„Zapomeň na to,“ řekl jsem mu. „Slyšel jsem, že na Taquile je drahé. Jestli ti to nevadí, můžeme si vzít společný nocleh a podělit se o jídlo.“

„Jsem pro.“

Marcus se obrátil na Němce a chvíli s nimi vedl živou konverzaci v jejich jazyce. Pak se otočil k francouzské skupince a povídal si s nimi francouzsky. Měl podmanivou osobnost a netrvalo dlouho a všichni jsme se navzájem seznámili, mluvili spolu a žertovali stejně jako on.

„Ty jsi Němec?“ zeptal jsem se.

„Švýcar,“ odpověděl.

Už jsme byli skoro na ostrově, když se člun porouchal. Motor jednoduše zhasl. Kormidelník rychle odhalil problém a zanedlouho se motor zase rozběhl. Marcus si však všiml, že si během opravy poranil prst, a vytáhl z batohu příruční lékárničku. Vydezinfikoval indiánovi prst a požádal mě, abych ustříhl kousek lepicí pásky. Jenže, ať jsem se snažil, jak chtěl, nebylo to dost akorátní. Nakonec si vzal kotouč a sám ustříhl šikovnější proužek — jen tak od oka —, který sedl přesně na ten jeho obvaz. Muž mu se širokým úsměvem poděkoval.

Chvíli nato už jsme byli na Taquile. Z přístaviště jsme se škrábali po strmé pěšině zařezávající se do tvrdé skály k vesnici. Čím výš jsme kráčeli, tím namáhavěji moje plíce bojovaly o vzduch. Vylezl jsem o dva kroky a zastavil. Popolezl a zastavil.

„Ber to s klidem,“ povzbuzoval mě Marcus. „Nemáme naspěch.“

„A co ty?“ zeptal jsem se ho.

„Ale to víš, Švýcarské Alpy,“ odpověděl s úsměvem. „Sloužil jsem tam.“

Ve vesnici jsme si našli pokoj s hliněnými zdmi a dřevěnou plošinou namísto postele. Roztáhli jsme spacáky a připravili jídlo. Marcus uvařil kávu na malém petrolejovém hořáku, který si nosil s sebou, já jsem rozkrojil housky a pečlivě připravil sendviče se sýrem, cibulí a rajčaty. I když jsme se sotva seznámili a navzdory faktu, že jsem měl své vlastní plány, začal Marcus plánovat výpravu, kterou bychom mohli podniknout společně.

„Ještě jsem neviděl Machu Picchu,“ vysvětloval jsem, „takže se chystám zamířit zpátky do Cuzca.“

„Ne, pojed' se mnou do La Pazu,“ naléhal na mě.

„Machu Picchu,“ prohlásil jsem, „a pak mám v plánu projet napříč Brazílii. Myslel jsem, že bych vyrazil z Puerta Maldonada, kousek od Cuzca, podél řeky Madre de Dios, která teče skrz Peru a vlévá se do Amazonky.“

Můj plán zněl sledovat odtud Amazonku až k jejímu ústí poblíž Belému na pobřeží Atlantiku. Prohlížel jsem trasu na mapě. „Po cestě je tam spousta zajímavých vesniček a já přímo miluju džungli. Co kdybys šel ty se mnou?“

„Dík za nabídku. Vypadá to jako skvělý plán, opravdové dobrodružství, ale já už jsem na konci cesty. Strávím nějakou dobu v La Pazu, možná podniknu pár výprav do okolí, možná nakoupím nějaké ručně vyráběné vesty, které pak vezmu s sebou do Švýcarska, ale nic nějak zvlášť ambiciózního.“

Zjistili jsme, že se Taquile liší od jiných peruánských vesnic a že je snadné rozpoznat ostrovana z Taquile od peruánských indiánů. Lidé z ostrova vypadají vznešenější, čistší, hezčí, zdravější. Také se jinak oblékají. Všichni nosí stejný klobouk, stejné *chaleco* [vyšívanou vestu] a široké kalhoty s vyšívanými opasky. Vyšivka z Taquile je známá po celé Latinské Americe pro svoji krásu a vysokou kvalitu a vyrábějí ji výhradně muži, i když ženy spřádají a barví vlnu.

Ostrov tvoří jakási komuna asi padesáti rodin řízených společnou radou. Život tu je poklidný. Muži vysedávají, pracují na svých výsivkách a povídají si, zatímco ženy se plahočí na poli. Kamenitá půda se obtížně obdělává a s výjimkou brambor tam nic neroste. Ve vesnici samé je malý obchod se smíšeným zbožím a dvě nebo tři restaurace. V jedné z nich jsme se Marcus a já setkali s tou francouzskou skupinkou ze člunu.

Bylo jich pět, tři dívky — Dede, Annick a Jacqueline — a dva chlapci — Jacques a Michel. Popíjeli jsme místní *maté* [bylinkový čaj; po celé Jižní Americe se ho podává množství variant] a povídali si. Dávali přednost francouzštině a já nerozuměl ani slovo, ale Dede se na mě usmála a já jí úsměv oplatil. Byla trošku buclatá, s hezkým obličejem a krátkými vlasy, které jí dodávaly rozpustilý výraz. Znovu se na mě usmála a já ji požádal, ať se jde posadit ke mně, a začal jsem si s ní povídat anglicky.

Večeře byla vynikající: hrubozrnný chleba, dvě vejíčka na osobu a brambory. Jako dezert další šálek *maté*; domorodci jsou přesvědčeni, že zmírňuje účinky velké nadmořské výšky. Pak zpátky domů. *Mochilero* střídá postele prakticky pořád, ale každé místo, na kterém rozbalí svůj spacák, je mu domovem.

Já s Marcusem jsme se vrátili zpátky do našeho pokoje. Vybalil svoje *charango* [malý hudební nástroj podobný mandolíně, ale vyrobený z krunýře pásovice a dřeva] a uhodil do strun. Marcus byl vynikající hráč a já mu okouzleně naslouchal.

„Teď si poslechni tohle, Yossi,“ řekl. „Tuhle jsem napsal pro jednu dívku, co jsem miloval. Jmenovala se Monica. Byla se mnou devět let a teď mě opustila.“

„Daleko, daleko od mého srdce...“ začal smutně zpívat.

Znal jsem Marcuse teprve krátkou dobu a už se se mnou dělil o svá nejintimnější tajemství. Monica byla láskou jeho života. Když se setkali, bylo jí čtrnáct, on byl o pět let starší. Od té doby uplynulo skoro deset let. Z Marcuse se stal učitel, z Monicy profesorka. Soudila, že má příliš úzké obzory, a povzbuzovala ho, aby si je rozšířil, aby cestoval, a tak se vypravil do Jižní Ameriky. Jenže sejde z očí, sejde z mysli. Když byl Marcus pryč, zamilovala se do jiného. Ta píseň, která vytryskla z totálně zlomeného srdce, byla tak bolestná, až jsem sám začal pociťovat smutek.

Celý příští den jsme strávili na Taquile s těmi Francouzky: já s usměvavou Dede, Marcus s Annick. Pak jsme všichni nasedli na člun zpátky do Puna.

Jezero Titicaca bylo rozbouřené a my museli vyhledat útočiště na Uros, plovoucích ostrovech z rákosu *titora* (Thor Heyerdal si právě z tohoto rákosí postavil svůj člun *Ra*). Nakonec jsme se přece jen dostali do Puna, skrz naskrz mokří, ale v dobré náladě.

V Punu jsem se vrátil zpátky do svého starého hotelu a Marcus se tam nastěhoval se mnou. Znovu uvařil kávu na petrolejovém hořáku.

„Tak co říkáš, Yossi? Vážně vyrazíš zítra do Cuzca?“ zeptal se.

„Ano,“ řekl jsem. „Už jsem si zjistil odjezd ranního vlaku.“

„Já tě nechápu,“ namítal. „Proč nejedeš se mnou do La Pazu, jenom na týden, a pak se můžeš vrátit do Peru?“

„Rád bych jel s tebou, vážně rád,“ řekl jsem, „ale nemůžu měnit svoje plány. Nechci přijít o Machu Picchu a na obojí nemám dost peněz.“

Marcus se nevzdával. „Hele, Yossi. Ty ses se mnou rozdělil o jídlo, ještě než jsi mě vůbec poznal. Teď mě nech, ať tě pozvu na výlet do La Pazu.“ Zajel dvěma prsty do lemu nohavice, vytáhl pár bankovek a podával mi třicet dolarů. „Prosím, vem si ty peníze, Yossi. Pro mě to nic neznamená. Budou mít nějakou cenu, jenom pokud je použiješ k tomu, abys jel se mnou.“

„Já si to nemůžu vzít, Marcusi,“ odpověděl jsem, celý v rozpacích. „Cením si toho. Opravdu. Ale ty nemáš nic než batoh na zádech, stejně jako já, a není na světě jediný důvod, proč bych si měl brát tvoje peníze.“

Marcus začal recitovat báseň. Nepamatuju si její název ani jméno básníka, ale nikdy nezapomenu na její obsah ani na způsob, jak ji recitoval. Byla o muži, který si nikdy nechtěl od nikoho nic vzít a nikdy se nenaučil dávat.

Příštího rána už jsme seděli všichni v autobusu do La Pazu — Marcus a já a těch pět francouzských *mochileros*.

Kapitola druhá

Mochileros

I když La Paz leží v údolí, je to pořád nejvýše položené hlavní město na světě, přes tři tisíce pět set metrů nad hladinou moře. Navzdory modernizaci si udrželo charakter prosperujícího koloniálního města. Dorazili jsme sem autobusem přeplněným místními lidmi. Prošel jsem se po památných místech: po Plaza Murillo, kde od koloniálních dob stály všechny významné vládní budovy, a Sanfranciském náměstí, kde si jezuitští řeholníci zbudovali v sedmnáctém století klášter. V úzkých uličkách, které vedou z těchto náměstí, se nacházejí obchůdky, kde se prodávají nejhezčí rukodělné výrobky na celém kontinentu.

Podél ulice Calle Sagarnaga stojí dřevěné stánky rušného čarodějnického trhu Pachamamy, andské bohyně Země. Ženy nabízející talismany pro štěstí, léčivé byliny a kouzelné traviny nikdy neodhalí pravou povahu svých výrobků.

Na chodnících se hemží drobní obchodníci, prodávající pečivo a ovoce. Z obchodů s deskami ryčně vyřvává bolivijská hudba: zaznívá odsud *charango*, flétna a *samponía*, slova jsou zčásti v kečujštině, jazyce Inků, a zčásti španělská.

V časných ranních hodinách nabízejí podomní obchodnice, všechny oblečené ve stejných modrých halenách a kloboucích, *api* a *tohori*, vynikající nápoje vyráběné z kukuřice. Tohle pití se podává horké s teplými houskami nebo čerstvými koblihami namáčenými v medu.

Podél ulice Šestnáctého července, kterou místní nazývají *prado* [promenáda], se o přestávkách potloukají mladé středoškolačky v bílých halenách. Škádlí všechny procházející gringy, hvízdají na ně a volají: „*Te amo* [Miluji tě].“

Kolem poledne staří lidé v pletených kloboucích, opírající se o zdi kostela, vyplivnou lístky koky, které žvýkali, a vyrazí na oběd. Sotva se do sytosti najedí, znovu vytáhnou váček a už mají v puse další žvanec čerstvých lístků spolu s extrahujícími kameny.

Večer bývá na *pradu* plno. Mladí i dospělí, kteří se tu procházejí, plní divadla, kina a restaurace.

Marcus, Dede a Annick se ubytovali v hotelu Rosario. Jacques a Jacqueline se společně vrátili do Peru a Michel pokračoval do Brazílie. Marcus a Annick se velice sblížili, všiml jsem si, že se do sebe zamilovávají. S Dede jsme společně trávili spoustu času, ale náš vztah byl odlišný. Byla to milá dívka a já ji měl hodně rád. Ale láska? To je něco docela jiného.

Shnal jsem si pokoj v židovském domově pro přestárlé. Bydlela tam spousta Izraelců a já si našel nové přátele. Některé noci jsem trávil s nimi, některé noci v pokoji Dede, jedl jsem levná jídla z trhu a skvěle jsem se bavil.

Jednou odpoledne jsme s Marcusem seděli v malé čajovně, kterou jsem objevil v průchodu vedle trhu Pachamamy. Marcus mi vyprávěl o tom, jak skvěle si ty poslední dny užíval, a snažil se mě přemluvit, abych se k němu přidal při výletu na venkov.

„Mně se v Bolívii líbí,“ prohlásil šťastně. „I můj jasnovidce by byl překvapený, kdyby věděl...“

„Co tím myslíš, Marcusi, tím svým ‚jasnovidcem‘? Neříkej mi, že věříš takovým nesmyslům.“

Marcus se usmál. „Nejenomže jim věřím. Sám jsem tak trochu jasnovidce.“

„Tohle neberu,“ prohlásil jsem ohromeně.

„Možná ti to zní legračně, Yossi, ale je to pravda. Nejsem obyčejný člověk. Mám takovou zvláštní schopnost. Nevím přesně, jak to vyjádřit, ale občas cítím, že je něco ve vzduchu. Někdy se mi stávají... podivné věci. Když jsem byl mladší, předpovídal jsem svým

kamarádům budoucnost. Říkal jsem jim, kdo se ožení a kdy, kolik dětí kdo z nich bude mít. Plynuly roky a to, co jsem jim předpovídal, se splnilo. Těhotné ženy se mě ptaly, jestli nosí kluka, nebo holčičku. Držel jsem jehlu zavěšenou na niti a soustředil se. Když se jehla začala točit doprava, byl to kluk. Když se pohnula doleva, byla to holčička. Skoro nikdy jsem se nespletl.“

Odmlčel se, usrkl horkého čaje a pak pokračoval.

„Mám jisté schopnosti. Jsem něco jako médium. Stejně tak jsem se rozhodoval, jestli odjet do Jižní Ameriky. Když Monica navrhla tu výpravu, otestoval jsem ten nápad s jehlou a nití. Odpověď zněla, že mám jet. Nechtělo se mi. Zkoušel jsem to pořád dokola a doufal, že se jehla pohne doleva, ale ona se nepřestávala točit doprava, jako by mi rozkazovala: ‚Jdi!‘

Já věřím v takovéhle věci, i když jsem dobrý křesťan. Poctivě odříkávám modlitby.

Monica na tyhle věci nevěřila, ale stejně mě milovala. Myslel jsem, že umřu, když mi napsala, že mě opouští, a prosil jsem ji, aby přijela za mnou. Věděl jsem, že neodmítne, když ale dorazila do Peru, bylo to příšerné, prostě příšerné. Cítil jsem, že ji ztrácím. Pak jsem uslyšel o jednom *brujo* [šamanovi] v Limě a zašel za ním. Řekl mi, že je po všem. Pro nás dva není žádná budoucnost. Než jsem odešel, varoval mě, že cítí, jak se nade mnou v Jižní Americe vznáší nebezpečí. ‚Vy nebo někdo vám blízký tady zemře. Buďte opatrný!‘ Věděl jsem, že má pravdu, ale bylo mi to jedno. Neměl jsem kam jít. Tehdy ne. Ne po tom, co jsem ztratil Monicu.“

Později v domově pro přestárlé jsem přemýšlel nad tím, jaké mám štěstí, že jsem vyrazil na tuhle výpravu. Tak strašně jsem se chtěl vyhnout tomu jít s davem, kráčet po vyšlapaných cestičkách: ze školky na základní školu, ze střední do armády a pak dál na univerzitu, práce, svatba, dítě... Stop! Ano, mám štěstí, že jsem tomu všemu po vojenské službě unikl.

V Jižní Americe byly celé hordy *mochileros* jako já. To, co je všechny charakterizuje, je *mochila* [batoh]. Tyhle batohy jsou to jediné, co mají. Uvnitř obvykle najdete jedny záplatované vybledlé džínny, svetr, nepromokavý plášť, hořák Coleman, *Průvodce po Jižní Americe*,

jejž *mochileros* nazývají svou biblí, spacák, pár toaletních potřeb a malou lékárničku. To je všechno. Peníze schovávají ve zvláštním opasku pod kalhoty. Někteří, ještě opatrnější, jako Marcus, si v záložce nohavice vyříznou podlouhlý otvor a strčí srolované bankovky dovnitř.

Hlavním úkolem je naložit všechno na záda, zapomenout na potíže a nechat volně plynout čas. Od místních se naučíte žít pro daný okamžik, nikam nespěchat. Dostanete se na úžasná místa — na taková místa, o kterých turisté jen sní —, jenže vy nejste turista. Jste *mochilero*, tulák, a to je velký rozdíl. Můžete zůstat den nebo měsíc. Děláte si vlastní plány, každý den je plný překvapení.

Potkáte spoustu tuláků, jako jste vy sami. Obvykle je najdete v nejlevnějších hotelech ve městě nebo v restauracích připomínajících chudinské vývařovny. Poznáte místní lidi, kteří jsou většinou vůči cizincům přátelští.

Jižní Amerika je zaplavená *mochileros* mnoha národností, ale Izraelci jsou mezi nimi obzvláště početní. Nevím, proč tomu tak je. Možná že dlouhá povinná vojenská služba v Izraeli vyvolává u mladých lidí potřebu vymanit se ze zaběhnutých kolejí, a k tomu neexistuje lepší způsob než sbalit si *mochilu* a vyrazit na toulky.

Každopádně my Izraelci jsme privilegované osoby: v téměř každém velkém městě v Jižní Americe provozuje židovská komunita jakýsi hostel pro batůžkáře. Tyto hostely zdarma jsou vítaným útočištěm. Navazují se tady přátelství.

Každý hostel má svůj „cestovní deník“, knihu, do které cestovatelé přispívají poznámkami, v nichž doporučují výlety do okolí, místní zajímavosti, místa, kde se dá nejlevněji ubytovat nebo najíst, na kterou hru stojí za to zajít, nejsnadnější cesty, jak se kam dostat. V průběhu času se tyto deníky rozrostly v hotové encyklopedie plné spolehlivých informací.

Domov pro přestárlé, kde jsem bydlel, býval kdysi střediskem židovské komunity. Jenže bylo vybudováno modernější centrum a to staré bylo přeměněno v domov pro starší občany komunity. Jeho vlastník, seňor Levinstein, tam nechával *mochileros* zadarmo bydlet a nabídl jim k používání ledničku, plynový hořák a matrace. Jeho šábosové pečené kuře se stalo tradicí pátečního večera.

V domě žilo jen málo starých lidí. Někteří z nich to neměli v hlavě úplně v pořádku, ale byli neškodní. Jeden, kterého jsem měl nejraději, vždycky klepával na naše dveře a nesměle žádal, aby mohl vstoupit. Jakmile byl uvnitř, jeho miloučkový výraz se náhle změnil a z úst se mu začal řinout proud těch nejohavnějších nadávek, jaké si dovedete představit — tedy pokud mluvíte jidiš. Pak se zdvořile zvedl k odchodu a šel si zase po svých. Když neměl čas na pořádnou návštěvu, zatukal nám na okna a obdařil nás jedním či dvěma obscenními gesty. Jiný starý pán byl přímo posedlý bolivijským fotbalem a neustále hledal někoho, koho by obšťastňoval vyprávěním o svém oblíbeném týmu. Jednou vyšel v jednu ráno ze svého pokoje a požádal nás, abychom mu pomohli obléct jeho nejlepší oblek, uvázat kravatu a zavázat boty. Když byl ustrojený, přívětivě nám poděkoval a vrátil se zpátky do postele.

Šéfem v domě byla Bábi. Muselo jí být asi osmdesát let a měla kudrnaté šedivé vlasy. Bydlela v bytě v přízemí a měla za úkol dohlížet na to, aby se dodržovala pravidla. To ona vám překontrolovala pas a papíry z izraelské ambasády v La Pazu a vydala vám povolení zůstat. Ona vám ukázala, kde budete spát a kde je koupelna. Ona se starala, abyste nedělali moc hluku a neplýtvali vodou nebo elektřinou. Bůh pomáhej každému, kdo by se jí postavil. Dokázala vrískat tak hlasitě, že ji nikdo nemohl ignorovat, ale pod drsným zevnějškem se skrývala báječná ženská, kterou všichni zbožňovali. Hovořila lámanou španělštinou a všem říkala *hijito* [synáčku]. Květiny pro Bábi byly další páteční tradicí.

Cestovní deník v domově pro přestárlé byl zaplněn detailními informacemi o Bolívii a jejích sousedech — Chile, Peru a Brazílii — a o La Pazu. Několik hostů nadšeně doporučovalo návštěvu „Kanadského Peta“, který si odpykával trest ve věznici San Pedro. Celá jedna část byla věnována kaktusu San Pedro, rostlině, která obsahuje meskalin, jeden z nejsilnějších halucinogenů existujících v přirozené formě. Vypadá to, že spousta Izraelců tuhle drogu vyzkoušela.

Rozhodl jsem se otestovat kaktus San Pedro na vlastní kůži. Nebylo těžké přemluvit Dede, aby se ke mně přidala, a tak jsme se jednoho rána ocitli na cestě do Měsíčního údolí, kde roste.

Oba jsme měli batohy. Nesli jsme si s sebou stan, hořák Coleman, kotlík, dva spacáky, dvě lahve Coca-Coly, velkou sklenici džemu, aby pomohl překrýt chuť té rostliny, a bochník chleba. Dede měla ještě velké červené nepromokavé pončo.

Samo Měsíční údolí bylo strašidelné, odlehlé a opuštěné. Celá oblast byla kamenitá, veliká šedobílá skaliska trčící ze země tvořila podivné rozeklané útvary. Někteří lidé říkali, že to údolí pojmenoval Neil Armstrong. Když nad ním přelétával, připomnělo mu Měsíc. Opravdu vypadá jako něco, co není z tohoto světa. Neroste tady nic kromě tu a tam roztroušených kaktusů mnoha různých druhů. Podle popisů v cestovním deníku nebylo těžké rozpoznat kaktus San Pedro. Na některých pahýlech byla vyryta jména a data. Rozhlédl jsem se po okolí po nějakém pěkném, čistém exempláři a našel jeden, který se mi líbil. Zkontroloval jsem sedm žilek a rozmístění trnů. Všechno bylo přesně tak, jak mělo být. Svým kapesním nožem jsem odřízl asi půl metru stvolu. Dede jej opatrně uložila do mého batohu a vyrazili jsme pryč.

Vyšplhali jsme se po svahu porostlém eukalypty a ocitli se naprostoto sami mezi stromy na místě, kde se nám pod nohama rozkládalo nádherné údolí.

„Připravím ten kaktus,“ řekl jsem Dede, „a ty zatím postav stan.“

Posadil jsem se, abych nachystal drogu. Nožem jsem vytahal trny. Pak jsem stáhl slupku. Byly tam dvě vrstvy: jedna tenká a zelená, druhá bílá, s obsahem strychninu. Když jsem je napřed opatrně oddělil, získal jsem nakonec dva velké šálky plné zelené dužiny. Zapálil jsem hořák a dal do kotlíku vařit malý kousek kaktusu. O patnáct minut později jsem vyklopil obsah kotlíku do kousku látky a vymačkal všechnu tekutinu. Mé úsilí bylo odměněno sotva třiceti mililitry. Bude to stačit? Možná jsem špatně pochopil instrukce.

Už se stmívalo, a tak jsem rozhodl, že nemáme na výběr: sníme kaktus syrový. Našli jsme si pohodlné místočko k sezení na okraji srázu. Výhled byl fantastický, jako z jiného světa. Usadili jsme se tam s Coca-Colou, sklenicí džemu a velkou lžící. Vložil jsem si do úst malý kousek kaktusu. Chutnalo to přišerně! Naprosto nechutné. Vrazil jsem si do pusy plnou lžící džemu, ale ani ten nedokázal překrýt tu děsnou chuť.

Umíral jsem touhou to vyplivnout, ale silou jsem se ovládl. Nedokázal jsem ten těstovitý žvanec spolknout a musel jsem ho ještě chvíli žvýkat. Celé tělo se mi otřásalo v křečích. Potlačil jsem nutkání zvracet a pořádně se napil. Chudinka Dede. Teď byla řada na ní. Připadalo mi, že jí nedělá polknutí hořké rostliny takové problémy.

Zopakovali jsme tento postup pětkrát, dokud jsme nesnědli celou rostlinu. Jen pro jistotu jsem vypil malé množství tekutiny, kterou jsem vymačkal z vařeného kaktusu.

Slunce mizející za obzorem tvořilo neuvěřitelně nádherné pozadí k Měsíčnímu údolí, ale já byl příliš nervózní, než abych si tu scenerii užíval. Celý jsem se třásl a bylo mi hrozně špatně od žaludku. Jinak se se mnou nedělo nic neobvyklého. Dede vypadala naprosto normálně. Chtěla mi připravit šálek čaje, ale kotlík byl zaneřádný od té kaktusové dužiny a my jsme s sebou nepřinesli dost vody, abychom ho umyli.

Padla tma, ale mě jako by se dotklo jiné světlo. Usmíval jsem se sám pro sebe a zíral dolů do propasti. Vábila mě a já vyděšeně ustoupil o pár kroků zpátky. Nad útesy na druhé straně údolí dohořivaly docela poslední rudé sluneční paprsky. Pevně jsem se zachytil stromu, abych odolal svůdné hlubině.

Dede se na mě přitlačila zezadu. „Je mi skvěle,“ řekla. „Vznáším se.“

Usmíval jsem se. Tiskla se ke mně pánví a já byl v jednom ohni. Pomalu se pohybovala dopředu dozadu. Byl jsem jako očarováný. „Pojďme do stanu,“ zašeptala.

Chůze mi dělala potíže a měl jsem strach. Už byla noc a já tápal od stromu ke stromu a hledal cestu. Dede mě vzala za ruku, ale já jí nevěřil. Chtěl jsem pocítit jejich kmeny na vlastní kůži.

Ve stanu jsme si lehli na jeden spacák a zakryli se druhým. Najednou jsem měl pocit, jako bych seděl na tryskem uhánějícím koni. Po mé pravici, po mé levici, všude, kam jsem dohlédl, byli cválající koně a vojáci v zelených uniformách a čepicích se štítkem — a já byl jedním z nich. Kde jsem se to ocitl?

Dede se smála, ale připadalo mi, jako by byla někde daleko. Rychle jsem uháněl dál, aniž bych věděl, kde jsem nebo kam mám namířeno. Ztichli jsme a pak najednou nebe ozářil blesk a uslyšeli jsme hlasité zadunění hromu. Začalo lít.

„Jejda,“ zamumlala Dede, „to je ale bouřka.“

Dolů se snášel déšť a stan začal prosakovat.

„Přímo miluju bouřky. Nevím proč. Vzuřují mě,“ řekla.

Netrvalo dlouho a byli jsme skrznaskrz mokří. I spacáky byly promáčené a uprostřed stanu se vytvořila velká kaluž.

„Pojďme ven,“ zašeptala Dede. Vyndala z batohu svoje pončo. Byl to vlastně jenom velký kus nylonu. Natáhl jsem si ho přes sebe a ona se skrčila pod ním. A tak jsme tam stáli a nechali se bičovat deštěm. Pořád jsem nechápal, kde to jsem a s kým to ujiždím. Slyšel jsem Dede šeptat: „Já to tak miluju. Nevím proč. Je to tak vzrušující.“

Tiskla se mi zadkem k rozkroku. Najednou se zdála tak drobná. Pohladil jsem ji po krátkých vlasech.

„Já to tak miluju,“ opakovala. „Já to tak miluju.“

Déšť ustal stejně náhle, jako začal. Brzy polevil i vítr. Zdálky jsem uslyšel flétnu, její melodie byla čistá a příjemná. Naslouchal jsem uchváceně, skoro v transu. Zvuk se přibližoval. Byla to kouzelná flétna ze světa legend.

„Slyšíš tu flétnu?“ zašeptal jsem.

„Samozřejmě,“ řekla Dede. „Odkud to může přicházet?“

Byli jsme tak daleko od vesnice, noc byla bouřlivá a bylo pozdě. „Hej, vy, pojdte sem!“ vykřikl jsem, ale zvuk flétny se vytratil.

Dede mě tam nechala stát, vydala se mezi stromy a broukala si.

Ta propast, napadlo mě. *Propána, vždyť ona do ní spadne!* Volal jsem za ní, ale ona na můj křik neodpovídala a já začal být hysterický. Svíral jsem oběma rukama kmen stromu a ječel: „Nechod tam! Drž se dál od srázu! Pojď hned zpátky sem!“

Nakonec se vrátila. Vůbec nebyla vystrašená nebo zneklidněná. „Pojďme zpátky do stanu,“ řekla klidně.

Rozprostřela pončo přes spacáky, my si na ně lehli a vzájemně se objali. Uvědomoval jsem si, že je mi zima, a přitom mi to bylo zvláštním způsobem jedno. Na zimě nezáleželo, ta mi byla vzdálená. Vznášel jsem se v jiných světech.

„Chceš to?“ zamumlala.

Jestli chci! pomyslel jsem si, *ale jaký mám důvod věřit, že můžu?*

„Nejsem si jistý, jestli můžu,“ řekl jsem.

Dede se rozesmála. Sundala mi opasek a natáhla se přese mě. Nejspíš jsem byl mimo, v nějakém jiném světě. Všechno mi připadalo

jiné, nové, neznámé. Nebralo to konce. Když to přišlo, prostě to pokračovalo dál a dál, nevím, jak dlouho. Potom jsme tam jen tak leželi. Pořád jsem se pokoušel přimět Dede, aby mi řekla, do jaké armády mě to naverbovali a kde to jsme. Ani se nesnažila mi na moje otázky odpovídat. Jenom se smála. Koně uháněli kolem mě až do svítání.

Dede mě vytáhla ven, ale moje nohy nedělaly, co jsem po nich chtěl. Stál jsem tam a pozoroval ji, zatímco ona strhla stan a sbalila naše mokré věci. Všechno zmuchlala a nacpala do batohů a pak jsme vyrazili těžkopádným krokem zpátky do vesnice.

„Už jsi z toho venku?“ zeptal jsem se jí.

„Řekla bych, že jo.“

„A myslíš, že já taky?“

„Nevím. Jsi vážně legrační.“

Už jsem neměl halucinace, ale nic se nezdálo být tak, jak by mělo. Měl jsem problémy s chůzí a všechno, co jsem viděl — útesy, kameny, stromy —, mi přišlo nepovědomé.

Autobus, do kterého jsme nastoupili, byl plný indiánských dělníků. Měl jsem pocit, že na nás zírají, ale pak jsem si nejspíš zdřímnul. Než jsem se nadál, byli jsme uprostřed La Pazu.

„Chceš, abych ti pomohla dostat se domů?“ zeptala se Dede.

„Ne, seženu si taxík,“ odpověděl jsem.

„Zastavíš se za mnou později?“

„Jo, určitě.“ Mávl jsem na taxík. U vchodu do domova pro přestárlé jsem narazil na své přátele Eitana, Raviva a Šukruna. Při pohledu na mě vybuchli smíchy.

„Tak jaké to bylo?“ zeptal se Raviv.

„Mám strach,“ řekl jsem jim. „Vážně. Nikdy se z toho nedostanu.“ Jenom se ještě víc rozesmáli.

„Pojď si dát s námi snídani. Budeš se cítit líp,“ navrhl Eitan.

Nechal jsem svůj batoh v chodbě a přidal se k nim. Chůze mi dala spoustu práce a bál jsem se přejít ulici. Eitan mi pomáhal.

„A to už mi to takhle zůstane?“ zeptal jsem se zděšeně.

„Ne, ne, neboj se,“ ujišťoval mě Eitan. „Bude to v pořádku. Trochu se prospíš, a až se probudíš, všechno bude v pořádku.“

„Jsi šťastný člověk, Yossi,“ řekl Šukrun. „Jenom bys měl takhle zůstat. V tom je to celé.“